

پیش بینی تورم

تا پایان ۱۴۰۰

گروه متیس

مشاوران خبره کسب و کار ایرانیان

در این گزارش نرخ تورم به تفکیک شاخص بخش های صنایع، خدمات، شاخص بهای مصرف کننده و شاخص بهای تولید کننده تا پایان ۱۴۰۰ پیش بینی شده است. تیر ماه ۱۴۰۰

فهرست

۲.....نتایج

۲..... تورم بخش های مختلف در سال ۱۴۰۰

۲..... نگاه بلند مدت تورم تا ۱۴۲۰

۳.....مقدمه، تعاریف

۳..... داستان تورم های امروزی

۴..... تعریف تورم

۴..... تورم نقطه به نقطه

۴..... روند تورم در ایران

۴..... دهه چهل

۴..... دهه پنجاه

۵..... دهه شصت

۵..... دهه هفتاد

۵..... دهه هشتاد

۶.....عوامل اثر گذار بر تورم

۶..... نظریه پولی

۶..... فشار تقاضا

۶..... فشار هزینه

۶..... شش متغیر اثر گذار

۷..... ارتباط متغیرها

نتایج

در سال ۱۴۰۰ علاوه بر کسری بودجه قابل توجه دولت، با افزایش قیمت نفت نیز رو به هستیم که می تواند اثری مضاعف بر تورم داشته باشد. با توجه به نرخ رشد ۳۹ درصدی نقدینگی و پیش بینی رشد ۳۰ درصدی نرخ ارز در سال ۱۴۰۰، محاسبات پیش بینی تورم تا پایان ۱۴۰۰ نتیجه زیر را به دست می دهد.

تورم بخش های مختلف در سال ۱۴۰۰

نرخ تورم سال ۱۴۰۰ مطابق جدول زیر پیش بینی می شود.^۱

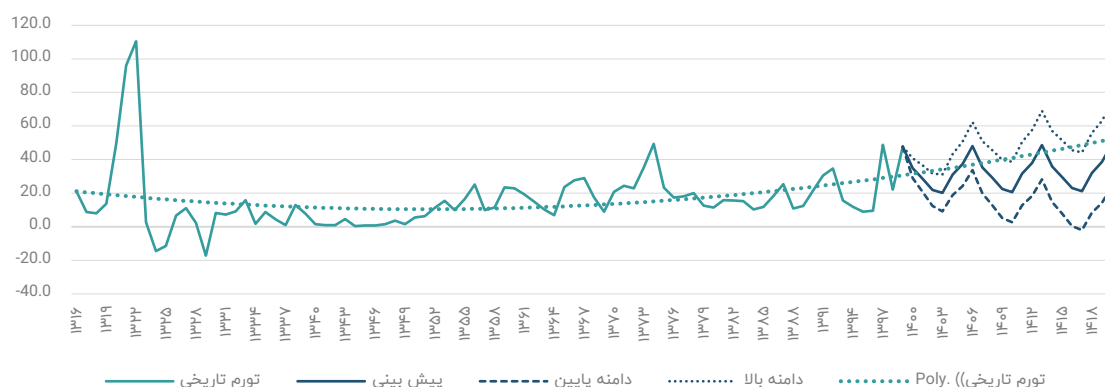
تورم خدمات ^۴	تورم PPI ^۳	تورم صنعت	تورم عمومی ^۲	سناریو ها	۱۴۰۰
۲۱٫۲٪	۲۴٫۸٪	۲۵٫۷٪	۳۰٫۰٪	دامنه پایین	۱۴۰۰
۲۳٫۵٪	۲۷٫۵٪	۲۸٫۶٪	۳۳٫۳٪	پایه	۱۴۰۰
۲۵٫۹٪	۳۰٫۲٪	۳۱٫۴٪	۳۶٫۶٪	دامنه بالا	۱۴۰۰

نگاه بلند مدت تورم تا ۱۴۲۰

میانگین تورم بلند مدت (با فرض ثبات سایر شرایط) مطابق جدول زیر است.

میانگین تورم بلند مدت (تا ۱۴۲۰)		
میانگین ۱۴۰۰ تا ۱۴۲۰	خوش بینانه	٪۱۶٫۵
میانگین ۱۴۰۰ تا ۱۴۲۰	سناریو پایه	٪۳۳
میانگین ۱۴۰۰ تا ۱۴۲۰	بدبینانه	٪۴۹

روند گذشته و آینده تورم در دوره های مختلف

^۱ محاسبات در پیوست فایل اکسل

^۲ شاخص بهای مصرف کننده

^۳ شاخص بهای تولید کننده

^۴ شامل حقوق و دستمزد

مقدمه، تعاریف

داستان تورم های امروزی

در گذشته تا قبل از قرن بیستم، اگر قیمت ها (به هر دلیلی مانند جنگ، تغییر در ذخایر طلا و نقره) بالا می رفت، در دوره بعدی کاهش پیدا می کرد و معمولا به سطوح قبلی خود بر می گشت. اما در قرن بیستم و دقیقا پس از لغو نظام برتن وودز^۵ در سال ۱۹۷۱، تورم دیگر به شکل قبلی نبود.

از اواسط قرن سیزدهم میلادی تا اواخر قرن پانزدهم با وجود افت و خیزهایی در قیمت ها، روال کلی و دراز مدت آنها ثابت بوده است. از اوایل قرن شانزدهم به دنبال کشف قاره آمریکا و ورود مقادیر قابل توجهی طلا و نقره به اروپا و کاهش ارزش نسبی طلا و نقره، قیمت ها رو به افزایش گذاشت. سیر صعودی قیمت ها در آغاز قرن هفدهم متوقف شد. از این دوره تا اواسط قرن هجدهم، اگرچه قیمت ها افت و خیز زیادی داشتند، اما سیر بلند مدت آن ثابت بوده است. روند افزایش قیمت

ها که از اواخر سده هجدهم آغاز شده بود، با وقوع انقلاب فرانسه و بعد از آن، جنگ های ناپلئونی، به تورم شدید تبدیل شد، بعد از برقراری صلح و آرامش در اروپا، قیمت ها به سطح اولیه خود در اواخر قرن هجدهم برگشت.

با وقوع جنگ جهانی اول، قیمت ها به شدت افزایش یافت، اما با پایان جنگ، قیمت ها نیز کاهش یافتند.

بعد از جنگ جهانی دوم و هزینه های سنگین بازسازی اروپای ویران شده و همچنین پس از ویرانی های جنگ کره، قیمت ها به گونه ای نگران کننده افزایش یافت. با شروع دهه ۱۹۷۰ (که همزمان با لغو نظام برتن وودز بود) و افزایش فشارهای تورمی شدید، موضوع تورم در این کشورها به یکی از مباحث مهم اقتصادی تبدیل گردید.

زیرا این بار تورم با تورم های سابق متفاوت بود.

بروز و نیز اثرات آن بر دگیر شاخص های اقتصادی و نهایتا ارائه راهکارهایی جهت مقابله با آن صورت پذیرد.

در دوره پول کاغذی، از ابتدای پیدایش و گسترش تا اوایل قرن بیستم، داشتن پشتوانه فلزی و تبدیل پذیری، اصل اولی بوده و دولت ها در حفظ و صیانت آن کوشا بوده اند. اگرچه این امر همواره برای آنها میسر نبوده و در مواردی از آن تخطی کرده اند.^۱

در گذشته اگر قیمت ها در دوره ای افزایش می یافت، در دوره ای دیگر کاهش پیدا می کرد. ولی در این دوره قیمت ها هرگز میل به کاهش نداشتند. به همین جهت یکی از اهداف مهم و اساسی تمامی سیاست گذاران و مسئولان اقتصادی، دستیابی به سطح متعادلی از قیمت ها بود، که هم به رشد اقتصادی کمک کند و هم تضمین کننده ثبات رشد اقتصادی باشد.

گسترش پدیده تورم و آثار تخریبی آن موجب گردید که تحقیقات بسیاری پیرامون شناخت علل

^۵ نظامی که تعیین کننده برابری ارز کشورها بر مبنای طلا بود، این نظام برابری ارزها در سال های پایانی جنگ جهانی دوم و در سال ۱۹۴۴ تصویب شد. به این شکل که نرخ ارز کشورها همواره برابر مقدار مشخصی از طلا بود. در اوت ۱۹۷۱ آمریکا به صورت یک طرفه این معاهده را لغو کرد و دیگر برابری طلا و دلار ثابت نبود.

^۱ منبع: کتاب تورم و دولت تالیف غلامرضا سرآبادانی

تعریف تورم

تورم تعاریف متعددی دارد اما:

بر اساس ماهیت، افزایش مداوم و سریع سطح عمومی قیمت ها نام دارد. بر اساس اثر، به فرآیند کاهش مداوم ارزش پول در طول زمان گفته می شود. افزایش پایدار و مستمر سطح عمومی قیمت ها در یک بازه زمانی مشخص، می تواند جامع ترین تعریف برای تورم باشد.

مفهوم امروزی تورم، در قرن نوزدهم میلادی رواج یافت. پیش از آن، مفهوم دیگری از تورم وجود داشت که جهت نشان دادن افزایش حجم اسکناس های غیر قابل تبدیل به طلا به کار برده می شد.

نرخ تورم برابر است با تغییر در یک شاخص قیمت که معمولاً شاخص قیمت مصرف کننده (CPI) است.

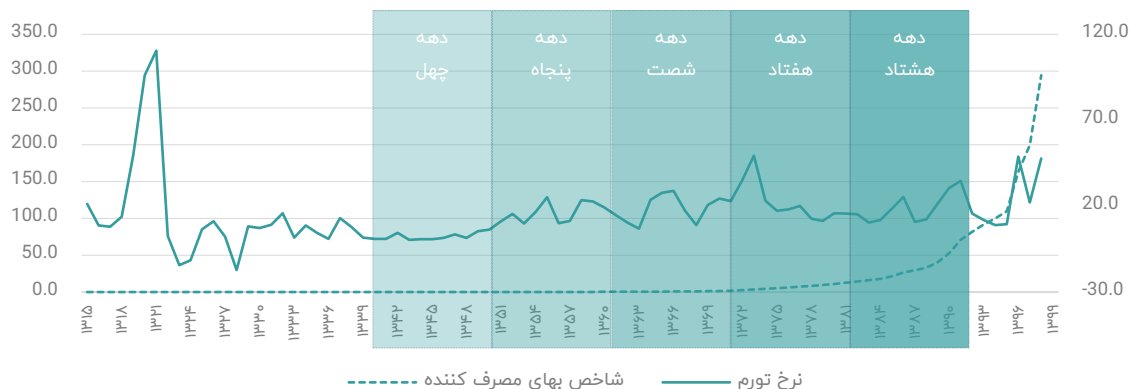
تورم نقطه به نقطه

تورم نقطه به نقطه از بررسی شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در هر ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل بدست می آید. برای مثال، شاخص قیمت اردیبهشت ۱۴۰۰ (میانگین موزون قیمت سبد خانوار) به شاخص قیمت مدت مشابه سال قبل یعنی شاخص قیمت در اردیبهشت ۹۹ مقایسه می شود که به آن تورم نقطه به نقطه می گویند. تورم نقطه به نقطه یک استاندارد جهانی است که توسط بسیاری از کشورها محاسبه و اعلام می شود. بنابراین، این شاخص ساخته دولت ها نیست.

روند تورم در ایران

براساس داده های منتشر شده مرکز آمار ایران، شاخص بهای مصرف کننده و نرخ تورم از سال ۱۳۱۵ تا فروردین ۱۴۰۰ مطابق نمودار زیر است. میانگین کل دوره ۱۶٪ درصد، میانگین تورم قبل از انقلاب ۱۳۵۷، ۱۱/۵٪ و میانگین پس از انقلاب ۱۳۵۷، ۲۰/۵٪ می باشد.

نرخ تورم در کنار شاخص بهای مصرف کننده

های درست در به کارگیری بهینه درآمدهای نفتی، از سوی دیگر، اقتصاد از تعادل نسبی خارج شد و ضمن دستیابی به نرخ های رشد بالاتر، تورم نیز به شدت افزایش یافت.

دهه پنجاه

از اوایل دهه ۱۳۵۰ تا قبل از انقلاب ۵۷، در نتیجه افزایش درآمدهای نفتی، برای اولین بار

دهه چهل

بررسی وضعیت تورم ایران نشان دهنده ثبات نسبی تورم تا دهه ۱۳۴۰ شمسی بوده است. پس از اجرای برنامه سوم عمرانی در دهه مذکور و اتخاذ سیاست جایگزینی واردات، تغییرات نوینی در اقتصاد آغاز شد. در اثر افزایش درآمدهای حاصل از صادرات نفت، از یکسو، و اتخاذ نکردن سیاست

درآمد نفت، کاهش وصول مالیات از طبقات پردرآمد، کسری شدید بودجه و توسل به وامگیری دولت از بانک مرکزی موجب تورم بالا شد، در این دوره افزایش درآمدهای نفتی، دریافت وام از خارج و اجرای سیاستهای تعدیلی بی اعتنا به تجربه سالهای ۱۳۵۷-۱۳۵۲ تورمی افسار گسیخته پدید آورد.

پس از سال ۱۳۷۶، روند رشد نقدینگی کاهش یافت و به دنبال آن تا سال ۱۳۸۰ نرخ تورم هم کاهش یافت و در سال ۱۳۸۰، نرخ تورم به ۱۱ درصد رسید.

دهه هشتاد

تا پایان سال ۱۳۸۴، جهش ایجاد شده در نقدینگی و نرخ تورم کنترل شد و این شاخص ها روند کاهشی به خود گرفتند. در پی سیاست های پولی به اجرا گذاشته شده و با کنترل تبعات ناشی از سیاست یکسان سازی نرخ ارز، در پایان سال ۱۳۸۴، نرخ تورم به ۱۰ درصد رسید.

از سال ۱۳۸۶ نرخ ارز با نوسانات شدید و نامنظم همراه بوده است که این نوسانات تا حدود زیادی از فضای سیاسی کشور و تحریم های اعمال شده بر بخشهای مختلف اقتصادی کشور نشأت گرفته است. این تنگ ناها سبب افزایش نرخ تورم در ۱۳۸۶ش شد. پس از سال ۱۳۸۶ تا سال ۱۳۸۹ش روند تورمی کشور از ثبات نسبی برخوردار بوده است.

کشور با پدیدههای مواجه گردید که در ادبیات اقتصادی از آن به عنوان بیماری هلندی یاد میشود. ثمره این بیماری برای کشور افزایش مخارج دولت و تقاضای کل بود که منجر به تورمی شدید گردید. پس از انقلاب اسلامی، در سالهای ۱۳۵۹ و ۱۳۶۰ش، آثار تورمی ناشی از کسری بودجه دولت و فشارهای ناشی از کاهش تولید و افزایش قیمت های مواد اولیه وارداتی، به سبب تحریم های اقتصادی و جنگ تحمیلی نمایان شد.

دهه شصت

در سال ۱۳۶۱ش، افزایش درآمدهای دولت از محل افزایش صادرات نفتی و کاهش محدودیت های ارزی، واردات کالاهای مصرفی، واسطه های و اعمال سیاست های کنترلی باعث کاهش تورم گردید. کاهش شدید قیمت نفت در سال ۱۳۶۵ش، درآمدهای ارزی دولت را به طرز نگران کنندهای کاهش داد. کاهش شدید درآمدهای ارزی، نخست از حجم واردات کاسته و سپس در کاهش شدید تولید متجلی شد. از سوی دیگر، افزایش شدید نقدینگی برای تأمین کسری بودجه که در این سال ۶۶ درصد کل بودجه بود، نرخ تورم را که در سال ۱۳۶۴ش حدود ۷ درصد بود، تا ۲۳/۷ درصد بالا برد. کسری بودجه دولت در این سالها به شدت افزایش یافت به گونهای در ۱۳۶۷ش نسبت کسری بودجه به رقم ۵۰ درصد رسید. در طی سالهای ۱۳۷۰-۱۳۶۸ش، اقتصاد ایران دوران باثباتی را پشت سرگذاشت.

دهه هفتاد

متأسفانه اجرای سیاستهای تعدیل اقتصادی، بحران سررسید بدهی ها و سیاست تک نرخ کردن نرخ ارز کشور را با تورم شدید در سالهای ۱۳۷۳ و ۱۳۷۴ روبه رو کرد. اگر در سال های جنگ تحمیلی تأثیر هزینه های جنگ و کاهش شدید

عوامل اثر گذار بر تورم

نظریه پولی

براساس نظریه پولی (پولیون)، تورم در بلندمدت یک پدیده پولی است بدین معنا که تورم ناشی از رشد عرضه اسمی پول (رشد حجم پول) است.

فشار تقاضا

براساس نظریه های کینز، در شرایط اشتغال کامل (نبودن ظرفیت بیکار) فشار تقاضا می تواند سطح قیمت ها را افزایش دهد. لازم به ذکر است که شرایط اقتصاد ایران اشتغال کامل نیست و در وضعیت رکود تورمی قرار دارد.

فشار هزینه

این نظریه ریشه تورم را در افزایش هزینه های تولید و قیمت نهاده های تولید جستجو می کند. این نظریه برخلاف نظریه فشار تقاضا، قادر به توضیح پدیده تورم رکودی است و آن را معلول افزایش هزینه های تولید و انتقال منحنی عرضه کل به سمت بالا (افزایش تورم) می داند.

شش متغیر اثر گذار

در مجموع متغیر های موثر بر نرخ تورم را می توان به صورت زیر لیست کرد:^۷

متغیر اثر گذار (مبنای نظری) ^۸	
✓ تغییرات حجم نقدینگی (نظریه پولی)	✓ تغییرات نرخ ارز (فشار هزینه، تورم انتظاری)
✓ مخارج دولت یا کسری بودجه (فشار تقاضا)	✓ شاخص دستمزد نیروی کار (فشار هزینه)
✓ نرخ سود بانکی (فشار هزینه)	✓ قیمت جهانی نفت خام (فشار تقاضا)

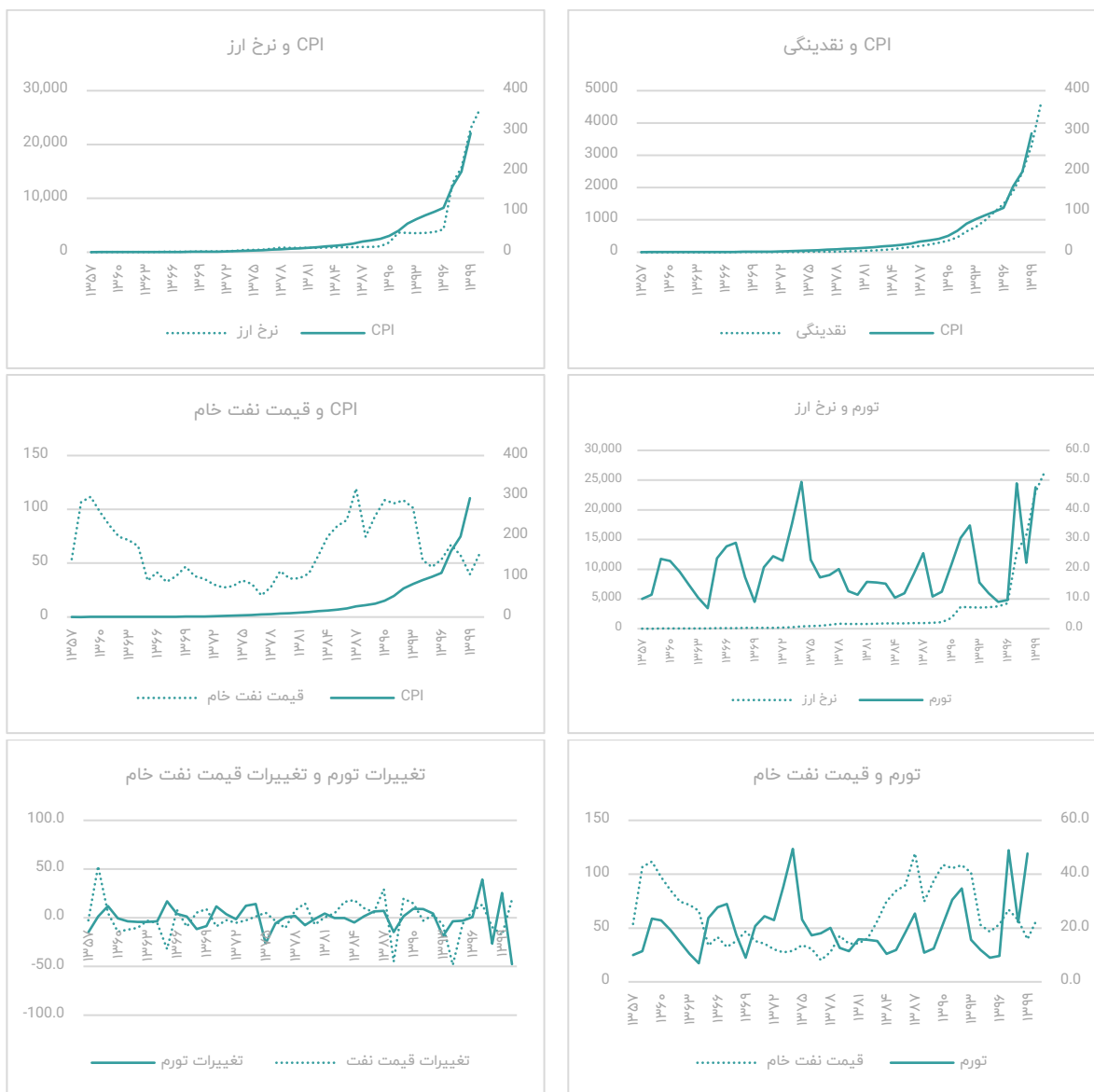
نرخ ارز و نقدینگی می گیرد و اثر سایر عوامل درجات پایینتری از اثر گذاری را دارند.

با بررسی سابقه تورم در ایران متوجه می شویم تورم در ایران، تا حدود زیادی پولی است و بیشترین تاثیر را از تغییرات قیمت نفت خام،

^۸ پورکاظمی، هفتمین عامل اثر گذار را "وقفه های ۱ و ۲ تورم" در نظر گرفته است که در این جدول حذف شده است.

^۷ فصلنامه پژوهش ها و سیاست های اقتصادی - شماره ۲۳، صفحات ۱۴۵ تا ۱۶۶ - محمد حسین پورکاظمی دانشیار دانشکده اقتصاد شهید بهشتی

ارتباط متغیرها

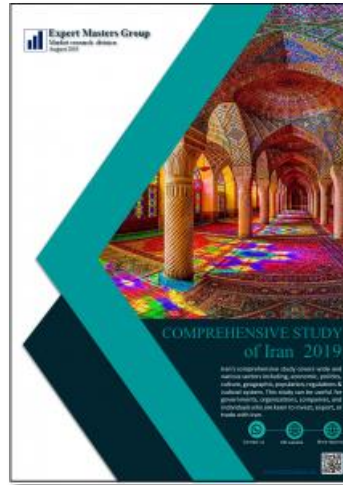
شاخص بهای مصرف کننده و تورم شده است. از آنجا افزایش درآمد های نفتی بر خلاف تئوری ها منجر به کاهش سطح قیمت ها نشده است؛ می توان نتیجه گرفت افزایش درآمد های نفتی از طریق ایجاد فشار تقاضا، سطح قیمت ها را افزایش داده است.

براساس بررسی روند متغیر ها، بیشترین اثر پذیری تورم را از نقدینگی، نرخ ارز و تغییرات قیمت نفت خام است.

نقدینگی به صورت پیوسته و تاریخی روندی افزایشی داشته است (به دلیل کسری بودجه دولت و نبود درآمد های کافی) که منجر به بالا رفتن

راهنمای جامع صادرات به عراق

Comprehensive Study of Iran

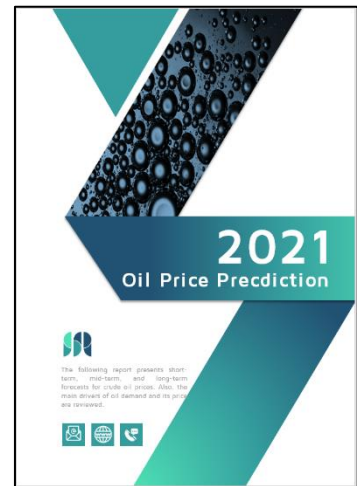
خبرنامه اقتصادی متیس

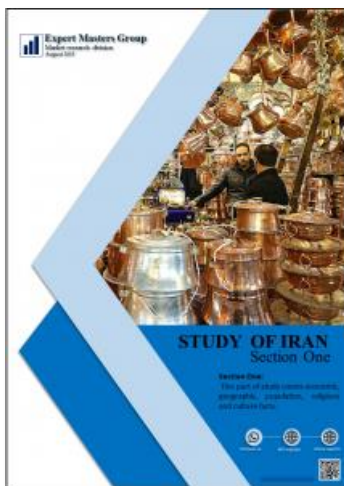
China Energy Sector

گزارش تحلیلی صنعت پالایش

پیش بینی قیمت نفت خام

Study of Iran

پیش بینی تورم (رایگان)

پیش بینی نرخ ارز

شماره ثبت ۰۷۵۳۰۴
شناسه ملی: ۱۴۰۰۹۹۰۷۳۴۶

۰۲۱۲۸۴۲۸۵۷۶
۰۹۲۲۶۰۷۷۵۰۵

info@expertmasters.ir
www.expertmasters.ir

تورم تعاریف متعددی دارد اما:

بر اساس ماهیت، افزایش مداوم و سریع سطح عمومی قیمت ها نام دارد و بر اساس اثر، به فرآیند کاهش مداوم ارزش پول در طول زمان گفته می شود. افزایش پایدار و مستمر سطح عمومی قیمت ها در یک بازه زمانی مشخص، می تواند جامع ترین تعریف برای تورم باشد. مفهوم امروزی تورم، در قرن نوزدهم میلادی رواج یافت. پیش از آن، مفهوم دیگری از تورم وجود داشت که جهت نشان دادن افزایش حجم اسکناس های غیر قابل تبدیل به طلا به کار برده می شد.

نرخ تورم برابر است با تغییر در یک شاخص قیمت که معمولاً شاخص قیمت مصرف کننده (CPI) است.

گروه متیس

مشاوران خیره کسب و کار ایرانیان

